

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:3095

av Tuve Skånberg m.fl. (KD)

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 uttryckt som differensgentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	139 199	-1 000
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	904 666	-3 000
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	814 471	-4 000
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	120 000	
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	96 689	
3:1 Sametinget	53 901	
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 779 310	-287 500
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 978 666	+77 500
6:1 Allmänna val och demokrati	555 890	-25 150
6:2 Justitiekanslern	49 576	
6:3 Datainspektionen	85 314	-3 000
6:4 Valmyndigheten	19 937	
6:5 Stöd till politiska partier	166 950	
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	122 917	
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14 500	

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
8:1	Presstödet	567 119	
8:2	Myndigheten för press, radio och tv	33 967	
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	28 263	-5 000
Summa		14 531 335	-251 150

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2018 till 2020 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

		Avvikelse från regeringen (KD)		
		2018	2019	2020
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	-1	-1	-2
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	-3	-7	-11
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	-4	-7	-11
2:4	Riksdagens ombudsmän (JO)		-1	-1
3:1	Sametinget			-1
4:1	Regeringskansliet m.m.	-288	-223	-253
5:1	Länsstyrelserna m.m.	+78	+361	+445
6:1	Allmänna val och demokrati	-25	-35	
6:3	Datainspektionen	-3	-4	-4
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	-5	-5	-5
Summa		-251	+79	+157

Regeringskansliet

Dimensioneringen av Regeringskansliet behöver kontinuerligt ses över och det måste ständigt prövas om arbetet i Regeringskansliet utförs på ett tillräckligt effektivt sätt och om Regeringskansliets egen resursanvändning är optimal.

Enligt vår mening är det viktigt att kunna redovisa produktivitet och resultat i förhållande till de stora anslagsposterna.

Kristdemokraterna vill genomföra besparingar inom Regeringskansliet och den statliga myndighetssektorn för att få ut så mycket som möjligt av varje investerad skattekrona.

För att nå en effektivare statlig förvaltning föreslår vi att myndighetsstrukturen effektiviseras. De statliga myndigheterna har kompetent och välutbildad personal. Deras kvalifikationer och erfarenhet måste tas till vara bättre. Kristdemokraterna vill också öka den administrativa samordningen mellan myndigheterna.

Vi avvisar regeringens förslag om att flytta medel från anslaget 1:1 Biståndsverksamhet under utgiftsområde 7 till Regeringskansliet. Anslaget minskas därför med 8,5 miljoner kronor från och med 2018. Kristdemokraterna avvisar även förslaget om att flytta det bostadspolitiska arbetet till Regeringskansliet från utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Därför minskas

anslaget till regeringskansliet med ytterligare 12 miljoner kronor från och med 2018. Vi säger nej till dessa anslagsförändringar eftersom vi anser att den rätta kompetensen för dessa uppgifter finns i respektive myndighet och således inte bör flyttas till Regeringskansliet.

På grund av ovanstående anledningar föreslår Kristdemokraterna att anslag 4:1 Regeringskansliet minskas.

Länsstyrelserna m.m.

För att förbättra integrationen vill Kristdemokraterna införa krav på att asylsökande erhåller och ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka. Kristdemokraterna anslår totalt 200 miljoner kronor för detta ändamål till länsstyrelserna under 2018, 500 miljoner under 2019 och 600 miljoner år 2020. Mer om denna satsning går att läsa under utgiftsområde 8. Kristdemokraterna anser att länsstyrelsernas arbete med tillsynen av miljöbalkens efterlevnad, skydd av dricksvattnet och djurfrågor kan klaras inom nuvarande anslag och avvisar därför regeringens satsning för detta. Avfallsstatistik samt gränsöverskridande transporter kan klaras med en mindre anslagsförstärkning på 2 miljoner kronor.

Allmänna val och demokrati

Regeringen avsätter medel för att öka intresset för och deltagandet i de allmänna valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019. Kristdemokraterna tycker att det är angeläget att anslå mer pengar som syftar till att säkerställa att val genomförs på ett tillförlitligt och effektivt sätt, men säger nej till halva regeringens satsning på 50,3 miljoner kronor för 2018 och nej till hela anslaget på 34,8 miljoner kronor för 2019. Vi menar att det vi prioriterar kan göras med ett mindre anslag på 25 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att öka anslag 6:1 Allmänna val och demokrati med 5 miljoner kronor per år 2018–2020 för arbetet med att förstärka insatser mot hot och hat mot det demokratiska samtalet. Regeringen finansierar dock den förstärkta insatsen med att dra ned på stödet till trossamfundens säkerhetsarbete med 7 miljoner kronor.

Kristdemokraterna motsätter sig neddragningen och tillför i stället 12 miljoner kronor till trossamfundet under utgiftsområde 17. Religionen spelar en viktig roll för många, inte minst många nya svenskar. Här har trossamfundet en central roll för att i sin verksamhet bidra till större förståelse, kunskap och respekt för olika trosuppfattningar i vårt land. Därför är det viktigt att staten stödjer deras arbete.

Kristdemokraterna anser att mer resurser bör läggas på att stödja kommunerna i det lokala arbetet mot våldsbejakande extremism. I överenskommelsen om åtgärder mot terrorism som slöts mellan regeringen och allianspartierna i juni 2017 beslutades att nationella insatsteam mot extremism skulle införas, att en permanent funktion för nationell samordning inrättas och ett stärkt stöd till avhoppare byggs upp. Givet den förhöjda hotbilden och det förändrade säkerhetsläget anslår Kristdemokraterna ytterligare 30 miljoner kronor per år för att stärka och förebygga det lokala arbetet mot våldsbejakande extremism. Detta anslag återfinns under utgiftsområde 4.

Datainspektionen

Datainspektionen ska kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån de krav som finns på myndigheten samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Kristdemokraterna föreslår en ökning av anslaget med ytterligare 2 miljoner kronor för att bättre kunna möta de utmaningar som finns inom Datainspektionens område, som t.ex. att motverka näthat och integritetskränkningar.

Regeringen tillför medel till Datainspektionen med anledning av arbetet med EU:s data-skyddsförordning. Kristdemokraterna anser att detta arbete kan klaras med en anslagsförstärkning på 25 miljoner kronor.

Demokratimålet ur kristdemokratisk synpunkt

Människan existerar i spänningsfältet mellan gott och ont. Hennes inneboende förmåga att skilja på rätt och fel ger henne samtidigt en stor potential och stora möjligheter att skapa ett gott samhälle. Hon har möjlighet och förutsättningar att utveckla sina personliga resurser och sin personlighet. I detta ligger tydliga drivkrafter att förändra människors villkor i en positiv riktning bort från fattigdom, okunnighet och kränkande behandling.

Människans ofullkomlighet innebär att för mycket makt inte får läggas i en enskild människas, grups eller partis händer. Det krävs alltid någon form av balansskapande maktindelning. Ofullkomlighetstanken ger också en realistisk grund för synen på demokratin som arbetsform. Ingen person, inget parti eller grupp vet allt om hur ett samhälle ska skötas, men genom samarbete kan det gemensamma bästa främjas.

Kristdemokratin bygger på idén om alla människors lika värde och att deras värdighet inte får kränkas. Den moderna demokratin är den bästa styrelseformen eftersom den utgår från denna värdegrund. Denna värdegrund bör även prägla beteendet medborgare emellan. Den innebär att medborgarna måste visa tolerans gentemot varandra och respekt för de människor man inte är överens med. Värderingen ger skäl för empati och solidaritet, för ett engagemang och ansvar som sträcker sig utöver egenintresse, familjeband, kön, etnicitet, religion och så vidare. På denna värdegrund byggs den mellanmännsliga tillit som i sin tur är en förutsättning för att konflikter ska kunna lösas på fredlig väg. Om inte denna värdegrund ständigt poängteras, prövas och vårdas riskerar den att undergrävas och förtvina. Frånvaron av denna värdegrund bereder plats för maktmissbruk, elitism och i förlängningen någon form av diktatur.

Demokrati som beslutsmetod garanterar i sig inte att människovärdet och mänskliga fri- och rättigheter respekteras. Med demokrati som statsform och politisk metod följer yttrandefrihet och alla medborgares lika inflytande, men med majoritetsbeslut kan också en minoritet förtryckas och fri- och rättigheter förtrampas. Därför behöver alla samhällen en gemensam värdegrund. Vi anser att de värden, rättigheter och skyldigheter som inspirerats och förts vidare av den kristna traditionen är oundgängliga som grund.

Religionsfriheten är en betydelsefull del av de demokratiska fri- och rättigheterna. Religionsfriheten innebär att varje medborgare har rätten att utöva sin religion, antingen ensam eller tillsammans med andra, och det innebär även att man har rätten att anordna offentliga gudstjänster. Religionsfriheten angår även dem som inte har en tro eller som är ointresserade av frågeställningen eftersom den utgör en del av den pluralism som är en del av det moderna demokratiska samhället.

Den moraliska grunden för demokratin formas i de sociala sammanhang som utgör ett samhälle. Givetvis är hemmet och familjen, skolan, kyrkor, föreningar, organisationer och folkrörelser av största betydelse. En demokratisk stat är beroende av att det finns ett värdevitalt samhälle med levande och medvetandegjorda moraluppfattningar hos enskilda och grupper, och de moraluppfattningar som där finns ger grund och stöd för demokratin.

Det ideal som Kristdemokraterna framhäver är en demokrati där varje medborgare ges möjligheter till deltagande, inflytande och delaktighet, inte bara vid valtillfället utan kontinuerligt. För det krävs att arbetsformerna inom det representativa politiska systemet, den offentliga förvaltningen och partierna utvecklas så att det aktiva deltagandet uppmuntras och att verkligt inflytande kan uppnås. En fungerande demokrati förutsätter jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det är också av största vikt att uppmuntra och förstärka medborgarnas eget demokratiska ansvarstagande. Denna känsla för det gemensamma samhället bör byggas på vissa medborgerliga karaktärsegenskaper. De dygder som vi vill lyfta fram som betydelsefulla för medborgarandan går tillbaka till den klassiska och den kristna kulturen i västerlandet. Det handlar om de klassiska fyra kardinaldygderna rättvisa, måttfullhet, mod och praktisk klokskap. Rättvisa rör relationer människor emellan. Var och en försvarar sina men respekterar också andras rättigheter. Måttfullhet innebär att förnuftet bör råda över alltför vidlyftiga önskningar. Mod betyder en moralisk styrka att våga möta faror och stå upp mot oförrätter. Det handlar om civilkurage och integritet, vilket innebär att uppriktigt både söka och stå för sanning och rätt, inte minst när det är inopportunt. Den kristna traditionen har förstärkt och kompletterat innehållet i de klassiska dygderna med dygden kärlek som berikar samhällsgemenskapen, inte minst med solidaritet och barmhärtighet.

Ett vitalt civilt samhälle är av största vikt för en levande demokrati och ett mänskligt samhälle. Därför måste stat och kommun främja det engagemang som finns i olika medborgarsammanslutningar: i föreningar och folkrörelser, i kyrkor och samfund, i lokala utvecklingsgrupper och i nya rörelser. Den tilltagande pluralismen i det svenska samhället bör medföra att stat och kommun ger olika grupper möjlighet till autonomi, genom självförvaltning, av verksamheter som är centrala för dem. Det offentliga måste bejaka den pluralism av fria och från staten oberoende medborgarsammanslutningar som finns i samhället.

Det är också viktigt att politiken inser sina begränsningar och koncentrerar sitt arbete på områden där dess värden och styrsystem är överlägsna marknadens, civilsamhällets och familjens. Det innebär bl.a. att säkerställa de långsiktiga spelreglerna för andra aktörer.

Skolan har ett stort ansvar för att förbereda de uppväxande medborgarna för ett deltagande i demokratin. För det krävs att elevernas kunskaper om demokratin utvecklas. Skolan måste vara en demokratisk miljö som tillåter olika åsikter och visar hur oenighet kan hanteras på ett konstruktivt sätt.

Ett starkt skydd för yttrande- och meddelarfriheten samt anonymitetsskyddet, liksom för mötes- och föreningsfriheten, är av stor vikt för en levande demokrati. Grundlagsskyddet av yttrandefriheten och den därmed sammanhängande tryckfriheten innebär att det allmänna inte får ingripa mot yttrandefriheten, annat än i de fall och den ordning som föreskrivs i grundlagen.

Offentlighetsprincipen, det vill säga tillgången till allmänna handlingar, är central för en öppen och vital demokrati. Sekretessmöjligheten ska nyttjas restriktivt.

En god demokratisk utveckling måste bygga på en klar maktindelning. Detta synsätt överensstämmer med den realistiska människosyn som säger att alla människor är ofullkomliga. Det måste alltså finnas klara spärrar mot maktmissbruk och maktkoncentration. Maktindelning innebär krav bland annat på en effektiv lagprövningsrätt.

Det finns idag en lagprövningsrätt inom Europeiska unionen. EG-domstolen har rätt att pröva om nationell lagstiftning strider mot gemenskapernas fördrag. I Sverige måste dock ett beslut vara uppenbart i strid med grundlagen för att lagprövningsrätten skall kunna användas. Detta har i praktiken förvandlat lagprövningsrätten till en papperstiger. Kristdemokraterna menar att maktindelning kräver en effektiv lagprövningsrätt och effektiva rättsinstanser inom området. Detta tillgodoses bäst i en författningsdomstol. I synnerhet finns ett behov av abstrakt normprövning.

Övriga budgetpåverkande anslagsförändringar

Kristdemokraterna bedömer att det finns utrymme för en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO) för att på så sätt effektivisera och samtidigt finansiera prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2018–2020. Myndigheters anslag under utgiftsområdet justeras därför ned.

Tuve Skånberg (KD)

Andreas Carlson (KD)

Sofia Damm (KD)

Mikael Oscarsson (KD)